

KOHLBERG EN EL SEU CONTEXT
KOHLBERG EN SU CONTEXTO
KOHLBERG'S LANDSCAPE

*Collins Reed**

DOI: 10.7203/anuari.psicologia.18.2.283

Poc després de defensar la meua tesi sobre Kohlberg i Plató, Alasdair Mac Intyre –tutor de la meua tesi– em va enviar un fragment del *New York Times* de gener de 1987 que informava que el cotxe de Kohlberg s'havia trobat, que ell estava desaparegut i que es sospitava sobre el seu suïcidi.

Com a filòsof, em fascinava el treball de Kohlberg, perquè entenia la relació entre la moral filosòfica i la Psicologia. No pots estudiar moralitat com un psicòleg a no ser que pugues definir què és, independentment del que la majoria de la gent pensa que és, precisament perquè la moralitat és allò que realment està bé, és correcte, i és just, en compte de roï, incorrecte o injust. I si la comprensió de la moral implica captar el sentit dels mals, dels beneficis socials, dels esquemes de manipulació, etc. que trobem en la vida real, les filosofies morals més adequades seran preferides, per aquells qui hagen entrat en contacte amb experiències més amples i rellevants. Contràriament, les discussions –públiques o privades– sobre assumptes morals serien sols manipulacions i no prevaldria la moralitat.

Quan el cos de Kohlberg va ser trobat en abril, durant el primer desglaç primaveral, prop de l'aeroport de Logan en Boston, les expectatives varen ser confirmades. Durant els següents mesos va haver-hi una efusió de pensaments profunds sobre Kohlberg i el seu treball, especialment com a mentor i amic d'estudiants graduats, col·legues i empleats de l'institut «*Just Community*», on Kohlberg treballava i col·laborava.

* Don Collins Reed, Ph.D. Professor Emeritus of Philosophy. Wittenberg University; Springfield, Ohio, USA. Correspondència: <dreed@wittenberg.edu>.

Traducció: Vicent Mendoza Lozano. Adaptació: Marc Ant. Adell.

Darrere de la teoria filosòfica, la recerca empírica i les intervencions educacionals, hi havia una persona que era generosa amb el seu temps i hospitalitat. Era un lector fugaç i condemnadament intel·ligent, sempre acceptant les opinions tant de seguidors com de crítics, per la qual cosa era molt estimat. El cas és que es trobava físicament i, de vegades, mentalment malalt i en febrer de 2013, un dels estudiants del meu seminari sobre desenvolupament moral, va expressar que Kohlberg s'havia llençat al mar, per a suïcidar-se.

–«Què?» –vaig dir–. «D'on ho has tret?».

–«De Viquipèdia», –em respongué–.

Estàvem llegint «*Stage and sequence*» (Kohlberg, 1984) i «*From 'is' to 'out'*» (Kohlberg, 1984), originalment publicades en 1969 i en 1971 respectivament, dues de les obres més significatives del programa de recerca de Kohlberg i vaig passar el següent cap de setmana revisant l'entrada, en Viquipèdia, sobre «Lawrence Kohlberg», deixant de costat la dels «estadis del desenvolupament moral de Kohlberg». Com la Viquipèdia pot ser editada per persones que saben del que parlen –també, però, per aquelles que no– vaig assumir que era la meua responsabilitat clarificar els fets sobre Kohlberg i altres aspectes envers el seu gèlid i solitari final.

Així gran part del que sé sobre la vida professional de Kohlberg, ho vaig aprendre pentinant els «*Lawrence Kohlberg papers*» dels arxius de la universitat de Harvard. Els papers contenien correspondència professional, esborranys de conferències, còpies de sol·licituds de beques, articles no publicats i altres manuscrits. Allà vaig trobar evidències sobre el que no vaig esbrinar llegint les seues publicacions: que el seu prometedor futur pareixia trencar-se i acabar en la història de la Psicologia.

Kohlberg va defensar la seua tesi en 1958 i publicà el seu primer article en 1963. En juliol de 1964, David Goslin li va escriure convidant-lo a explicar la contribució d'en Piaget per a «*The handbook of socialization Theory and research*» (Goslin, 1969), que va aparèixer per primera vegada en «*Stage and sequence*». Kohlberg, en bona mesura fou el creador del camp del desenvolupament moral en la Psicologia en EEUU i els llibres de text varen començar a tractar els seus descobriments a mitjans dels anys seixanta.

Com que està en la naturalesa dels llibres de text, prescindir dels matisos, no ens sorprèn que els sis estadis del desenvolupament moral de Kohlberg apareixen com ninots de pal, és a dir, estan molt simplificats. Però la teoria de l'estadi moral era nova i sorprenent en un temps en què hi havia debat en EEUU sobre si la moralitat podia ser definida objectivament, les normes morals pareixien variar de cultura a cultura. Amb tot, Hitler i el nazisme –per ex.- havia que considerar-lo un període terrible, sens dubte i des de tots el punts de vista? O

la guerra dels EEUU a Vietnam, amb la superioritat destructiva militar, calia desqualificar-la, sense paliatius? O les protestes a les universitats dels EEUU, eren rebutjables moralment per violentes?

En un període dominat per una visió de la moralitat conductual i psicoanalítica, Kohlberg va afirmar que hi ha una seqüència universal cultural de formes adequadament creixents d'entendre la moralitat, culminant en la mateixa superioritat de la Filosofia.

D'una banda, als anys 60 i principis dels 70, Kohlberg estava construint un *puzle* complex (Kohlberg 1966; Kohlberg Yaeger i Hjertholm, 1968). Mai va arribar a ajuntar totes les peces, però l'escena estava emmarcada i anava agafant forma. El resum més impactant i aclaparador de la seua visió està contingut en la seua declaració de les vuit assumpcions bàsiques de l'apropament intel·lectual, aplicades al desenvolupament cognitiu i socioemocional, presentat en les primeres pàgines de «*Stage and sequence*» (Kohlberg, 8-10; Reed, 2008).

No molt després d'açò, el seu punt de vista s'anà concretant. D'altra banda, a principis dels 70, Kohlberg necessitava recaptar fons per al seu centre per a l'educació moral, al Col·legi d'educació de Harvard i per al «*Just Community*». En 1967, Kohlberg se n'havia anat del Departament de Psicologia de la Universitat de Chicago, al Col·legi d'Educació de Harvard, arran d'una visita puntual que acabà convertint-se en una presència permanent. Aquella recaptació de fons va suposar que el seu apropament a la moral psicològica sols apareixia en unes poques pàgines i per a no especialistes, com una versió simplificada del llibre de text sobre el seu apropament al desenvolupament moral. La cobertura mediàtica del seu treball fou del mateix tipus.

Altrament la trajectòria de Piaget estava en efervescència i l'extensió de Kohlberg del treball de Piaget o la versió americana d'aquest, va ser empatitzada i coneguda. G. H. Mead i James Mark Baldwin, en canvi, no varen tindre ressó als departaments de Filosofia, pel que les seues primerenques i profundes influències en les idees de Kohlberg varen passar desapercibudes (Kohlberg 1982; Reed, 2008).

Així que Kohlberg va ser conegut per la simplificació de l'apropament piagetian al desenvolupament del raonament moral, inclòs entre la majoria de psicòlegs i filòsofs fora del seu cercle immediat, i la gran expansió de la seua obra es va estrènyer. Les trajectòries dels seus estudiants depenien, en major o menor nivell, dels coneixements i les creences sobre la viabilitat d'aquelles simplificacions: Així que Kohlberg havia de defensar-ho.

La popular crítica de Carol Gilligan va simplificar encara més la teoria de Kohlberg, inclosa en els quaderns i llibres de text, que estaven enfocats més cap al raonament moral que no cap al funcionament de la moral –una idea central però errònia de la simplificació de la «*Stage theory*»–. Així, segons Gilligan, l'instrument de puntuació de Kohlberg estava dissenyat per a mesurar

el raonament masculí i després puntuava les veus morals de les dones, com a menys desenvolupades. Kohlberg va revisar i va reafirmar el seu text per aquestes crítiques, les quals pensava que eren parcialment correctes, però el mal en la percepció pública –i en l'acadèmica– ja estava fet i la malaltia de Kohlberg fou, en part, culpa d'açò.

El desembre de 1971, Kohlberg, la seua dona i els seus dos fills, se'n van anar de vacances a una illa en Hondures. La seua família va tornar a Cambridge i Massachusetts i ell se'n va anar al sud de Belize, on en una aldea indígena, va supervisar les seues primeres entrevistes sobre com jutjar la moral transcultural. Aquest viatge fou un esforç per arregar dades transculturals, però no fou el seu primer viatge. Kohlberg va escriure a un col·lega, abans de tornar, que tots havien contret la malària, però s'havien recuperat. No obstant això, en un informe mèdic l'any 1972, va explicar que mentre la seua família havia sigut tractada exitosament, ell i un altre investigador en Belize, havien contret un problema digestiu. El col·lega s'havia recuperat utilitzant un tractament estàndard, però diverses medicacions sols havien funcionat parcialment per als problemes intestinals de Kohlberg. El 1974, Kohlberg seguia tenint problemes i va trobar un físic que li va diagnosticar giardia, un paràsit intestinal, confirmant les seues pròpies sospites. Va aconseguir medicació, però va sofrir de dolor abdominal, fluctuacions i la seua salut es deteriorà durant els seus últims quinze anys, quan més la necessitava.

Tanmateix, a pesar de la seua malaltia, des del principi dels 70 Kohlberg va anticipar què la seua teoria hauria tingut dificultats, encara que haguera aconseguit elaborar una visió major del desenvolupament humà i destacà en «Stage and Sequence» com la teoria de Piaget també havia sigut mal entesa en EEUU.

Com molts psicòlegs americans estaven preocupats per les diferències individuals més que no pel desenvolupament universal de la moral i perquè havien fracassat en entendre les diferències de conducta en general i l'estructura del comportament; freqüentment han malinterpretat les teories europees del desenvolupament. (Ib. 1984: 11 i 24).

Encara que el moment era l'adequat per a la versió simplificada de la «Stage theory» de la moral; el programa d'investigació més complex pot haver tingut més dificultats per a créixer en sòl americà. L'individualisme americà no fou l'entorn més receptiu possible, aleshores.

Referències

- Gilligan, C. (1982). *In a Different Voice*. Harvard University Press.
Goslin, D. (1969). *Handbook of Socialization Theory and Research*. Rand McNally.

- Kohlberg, L. (1966). A cognitive-developmental analysis of children's sex-role attitudes. En E. Maccoby (ed.), *The Development of Sex Differences*. Stanford University Press.
- Kohlberg, L. (1981). *The Philosophy of Moral Development*. Harper & Row.
- Kohlberg, L. (1982). Moral development. En Broughton, J. i Freeman-Moir, D. J. (eds.), *The Cognitive Developmental Psychology of James Mark Baldwin*. Praeger.
- Kohlberg, L. (1984). *The Psychology of Moral Development*. Harper & Row.
- Kohlberg, L.; Yaeger, J. i Hjertholm, E. (1968). Private speech: Four studies and a review of theories. *Child Development*, 39(3), pp. 691-736.
- Power, F. C.; Higgins, A. i L. Kohlberg (1989). *Lawrence Kohlberg's Approach to Moral Education*. Columbia University Press.
- Reed, D. C. (1997). *Following Kohlberg*. University of Notre Dame Press.
- Reed, D. C. (2008). A model of moral stages. *Journal of Moral Education*, 37(3), pp. 357-376.

Data de recepció: 21-11-2017

Data d'acceptació: 21-12-2017